

Boldogasszony Iskolanővérek

BIZALOM és BÁTORSÁG

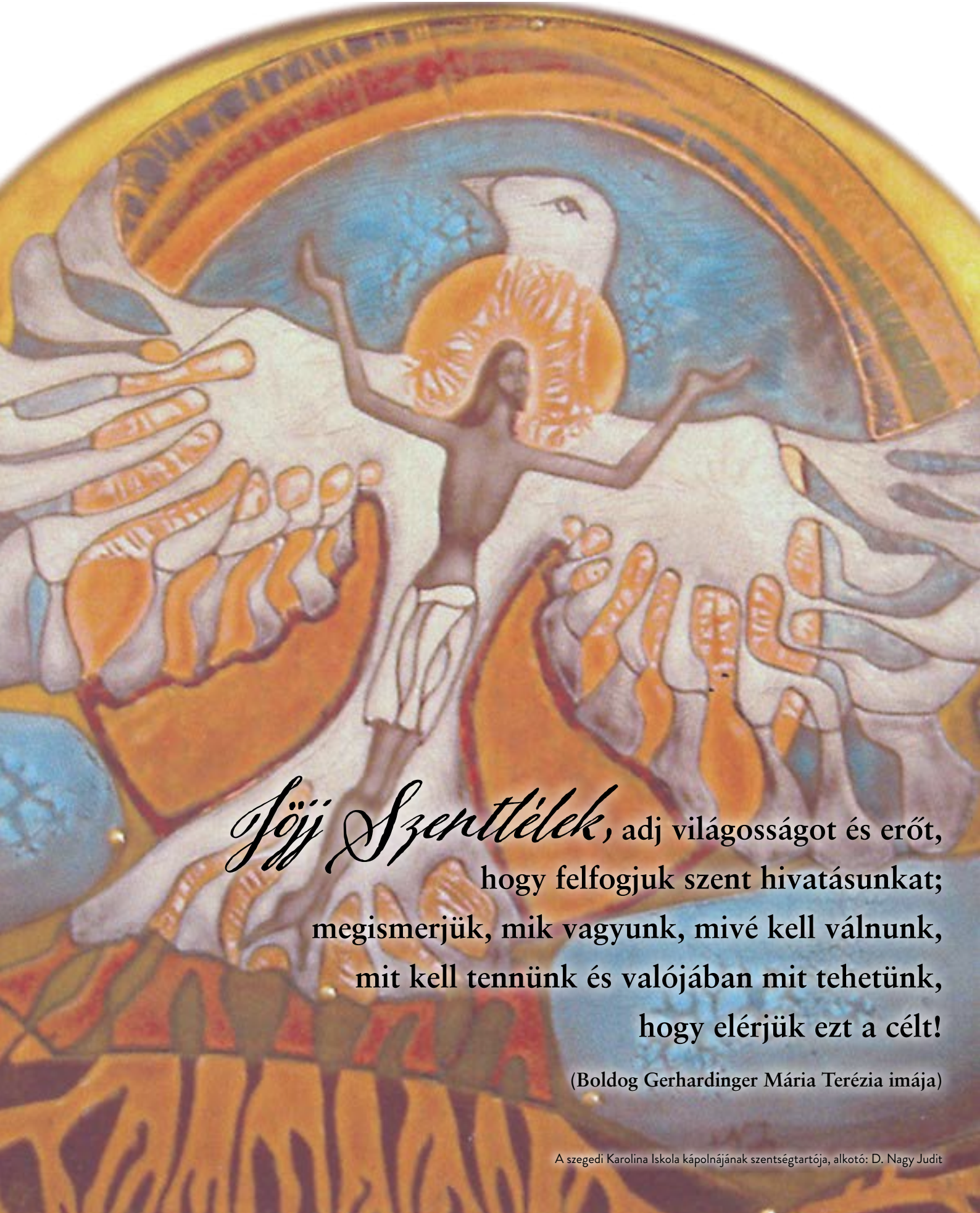
A BOLDOGASSZONY ISKOLANŐVÉREK LAPJA

2021. TAVASZI SZÁM

A TARTALOMBÓL:

- SZENTLÉLEK-VÁRÁS – JUDIT NŐVÉR GONDOLATAI
- BESZÉLGETÉS ERZSÉBET NŐVÉRREL
- ANYAI SZÍVVEL SEGÍTENI – NAGY M. VERA NŐVÉR
- BÚCSÚZNAK A BALLAGÓK
- INTERJÚ CSERVENKA JUDITTAL
- TERÉZIA ANYÁRA EMLÉKEZÜNK

A circular religious painting. In the center, a dark-skinned figure with arms raised stands on a white cloth. Above the figure's head is a large, glowing orange sun or moon. The background is a blue sky with a rainbow arching over the scene. Below the central figure, numerous hands of various colors (orange, white, blue) are reaching upwards. The bottom of the painting features stylized orange and brown foliage.

Sőj Szentlélek, adj világosságot és erőt,
hogy felfogjuk szent hivatásunkat;
megismerjük, mik vagyunk, mivé kell válnunk,
mit kell tennünk és valójában mit tehetünk,
hogy elérjük ezt a célt!

(Boldog Gerhardinger Mária Terézia imája)

Kedves Barátaink!

Első számunkban a *bizalom és bátorság* szókapcsolatot – alapítónk Boldog Terézia anyja két legfőbb tulajdonságát – a bencések *ora et labora*, a ferencesek *pax et bonum* és a piaristák *pietas et litterae* jelmondatához hasonlítottam. E rendek öregdiákjai, ha az alma materre emlékeznek, gyakran idézik ezeket, amikor összefoglalják, mit vittek magukkal az iskolából.

A mi szókapcsolatunk kétségtelenül új keletű, és még korántsem számít patinás jelmondatnak. Ez azonban csak idő kérdése, és sokat számít, ha minél többször esik róla szó közöttünk. Mostani beköszöntőm legyen hát egy újabb lépés ebbe az irányba.

Amikor mi, iskolanővérek és a velünk nevelő munkatársak személyesen és közösségileg a bizalom és bátorság útját járjuk, a küldetésünkkel járó kihívások közepette az Istenre hagyatkozásunkból merítünk erőt. Így volt ez a múltban, ez vezérel bennünket a jelenben, és ez ad reményt a jövőre nézve is.

A Gondviselésbe vetett hit és az abból fakadó bátorság jellemezte nemcsak alapítónőnk, hanem rendünk pártfogójának, a Boldogasszonynak egész életútját is. Mária mindvégig arra hagyatkozott, hogy amit Isten az angyal által üzent, az valóság, és mindaz, ami az Úrnak kimondott igenjének következménye, ahhoz megkapja a kegyelmet.

Ez a bizalom adott számára bátorságot ahhoz, hogy egyedül induljon útnak a hegyek közé Erzsébethez, hogy állja a kérdő tekinteteket áldott állapota miatt, és hogy vállalja a létbizonytalanságot idegenben, amikor Betlehembe, majd Egyiptomba kellett menniük. Mária bizalma és bátorsága nélkül nincs kánai csoda és Jézus egyedül maradt volna haláltusájában a keresztfán. Végül az Úr magához emelte és a mennyek királynéjává koronázta ezt az Istennek önmagát teljes bizalommal átadó, bátor szívű asszonyt.

Nevelői szolgálatunkban fontosnak tartjuk, hogy a bizalom és bátorság útját együtt járjuk tanítványainkkal. Jó terep ehhez az osztályközösség, hiszen minden csoportnak saját kis történelme van, amelyben számtalanszor megmutatkozik a Gondviselés. De bármely szakóra, nevelési helyzet keretében tanúságot tehet a pedagógus az Istenre hagyatkozó bátor cselekvésről. Diákjaink számára fontos kapaszkodó lehet, bármilyen hivatást is választanak, hogy az Úrban bízzanak, Tőle kapjanak megerősítést, bátorságot, és később ezt a lelküket adják tovább a rájuk bízottaknak.

A bizalom és bátorság útjának másik fontos dimenziója az egymás iránti bizalom, amely szintén bátorra tesz. Akiben megbízunk, annak szárnyakat adunk, növeljük őt, miként sajnos az is igaz, hogy bizalmatlansággal elbátortalanítjuk egymást. A közösségben nevelés számtalan lehetőséget ad arra, hogy a diákok tanuljanak bízni egymásban, és így hozzájáruljanak egymás növekedéséhez.

Most, amikor ismét érettségiző fiatal lányok és fiúk hagyják el iskoláinkat, szeretnénk, hogy e két szót vigyék magukkal az iskolanővéri iskolából: *bizalom és bátorság*. Hisszük, hogy e szókapcsolat értékes, életre szóló ajándék, eligazodási pont lehet, és hiszem, hogy minél több nemzedékben tudatosodik, annál patinásabbá válik.

A kiáradó Szentlélektől bizalmat és bátorságot kérek Mindnyájatok számára különösen a mostani, megpróbáltatásokkal teli, járványos időszakban!

Budapest, 2021 pünkösdi havában szeretettel, imádsággal:

Lobmayer M. Judit

LOBMAYER M. JUDIT
tartományfőnöknő

Tanévzáráshoz közeledve

A járványhelyzet miatt pedagógusainknak, diákjainknak ismét sok nehézséggel kellett megbirkózniuk. Idei végzőseink pedig különösen sok akadályt küzdöttek le. Ezért is szeretnénk lapunkban több figyelmet szentelni nekik. Kis vallomásokban fogalmazták meg azt, hogy mit jelentettek számukra a diákévek. Ezekből az írásokból gyűjtöttünk össze egy csokorra valót. Kívánunk minden végzős tanítványunknak sikeres érettségit, felvételit és Isten áldását az élethez. Pedagógusainknak és minden diákunknak pedig jó pihenést a közeledő vakációhoz.

BUDAPEST

PATRONÁS DIÁKUNK SIKERE

Az idén érettségiző és kivételesen tehetséges *Hargitai Leila* a Patrona tanulója. Középfokú tanulmányaival párhuzamosan végzi a Tóth Aladár Zeneiskola zongora szakát, ahol *Eckhardt Gábor* Liszt Ferenc-díjas zongoraművész, egyetemi tanárnál tanul. Leila idén februárban első helyezést ért el egy amerikai zenei versenyen (American Protégé International Piano and Strings Competition). A helyezés jutalmaképpen jövőre a New York-i Carnegie Hallban is felléphet. Érettségi után a Zeneakadémia zongora szakán szeretné folytatni a tanulmányait. Sok sikert kívánunk hozzá!

MEGÚJULT A PATRONA ÓVODÁJA

Alapos felújítás és bővítés után ez év elején átadóünnepség és házszentelő keretében újra birtokba vették a Szondi utca 65. szám alatti épületet a Patrona Hungariae Óvoda munkatársai és óvodásai. Az elfogadó szeretettel végzett óvodapedagógusi munkát dajkák, pedagógiai asszisztensek, saját alkalmazású gyógypedagógusok, logopédusok segítik. Az intézmény pedagógiai programjának lényeges eleme az anyanyelvi és a zenei nevelés, a hagyományos európai keresztény értékek és a néphagyomány megőrzése, átadása.

GRATULÁLUNK VERA NŐVÉRNEK!

Nagy Éva M. Vera nővér szovátai énekesmiszióknak alapítóját és vezetőjét az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület a romániai magyar zenei élet szereplői számára 1992-ben alapított Nagy István-díjban részesítette. A zártkörű díjátadóra 2021. április 10-én került sor a Kolozsvár-Alsóvárosi Református Egyházkerület templomában, református áhítat keretében. Ezúton is gratulálunk és köszönjük az eddigi évek sok munkáját.

TARTOMÁNYI HÍREK

Fiataljaink a koronavírus-járvány miatt a tervezettnél sokkal később tudták megkezdeni noviciátusukat. Beöltözésük a tervezett augusztus 15-e helyett, fél évvel később Gyertyaszentelő Boldogasszony napján volt. Novíciáink közt van nyolc afrikai, két magyar – Jutta és Dóri – és egy brazil származású, aki azonban a pandémia miatt még nem utazhatott Rómába. Szeretettel imádkozunk értük és hivatásukért, s hogy a Brazíliában várakozó novícia is mielőbb csatlakozhasson társaihoz.

VIRTUÁLIS TALÁLKOZÁSOK A SZIGNUMBAN

Hat iskola tanárai és tanulói kapcsolódtak be március elején abba a munkába, amelyben a makói diákjainkon kívül török, lengyel, román, olasz és spanyol fiatalok is részt vettek. Az első napon a diákok egy megnyitó ünnepség keretében ismerhették meg egymást, illetve bemutatták országaikat és iskoláikat. A szignumosok virtuális városnézést tartottak Makóról. A második és a harmadik napon szakmai munka folyt. Többek között internetjogász tartott online foglalkozást a tudatos internet-használat jelentőségéről, a világhálós tevékenységek előnyeiről és veszélyeiről. A program a 2019-1-ES01-KA229-064699_3 számú Erasmus+ keretében valósul meg.

Nagy Éva M. Vera nővér,
a szovátai énekes misszió
alapítója és vezetője

ANYAI SZÍVVEL SEGÍTENI

Az Isten hívott erre az útra, többféle módon. A családommal a kecskeméti piarista templomba jártunk, nagy hatással volt rám a piarista élet. Lelkesített, ahogyan a szerzetesek a fiatalokat nevelték. Az öcsém a Piárban volt gimnazista, tetszett nekem, hogy bicikliznek, eveznek, kirándulnak és nevelődnek „hitre, tudásra, szép életre, jóra”. A rendszerváltás előtti években megismertem az egyetlen legálisan működő női szerzetesrendet. *Locker Margit* nővér lelkigyakorlatai éveken keresztül formáltak, vonzottak, hasonló gondolkodású fiatalok közösségével ajándékoztak meg. Margit nővér karizmatikus nevelő volt, a vele való beszélgetések nyomán felismerések születtek, közösségi és istenélményekben volt részem. Az iskolanővérek karizmái, közösségei és a nővérek, akiket ismertem, nagy hatással voltak rám. Olyanféle vonzást éltem át, ami a szerelemhez hasonló. Elköteleződtem, és ez máig tart.

Az iskolanővéri karizmát nagyon szeretem. Ezt én a peremre szorultak szolgálatában, a hátrányos helyzetűek, a kisebbségben élők védelmében, megerősítésében élem meg. És abban, hogy számukra lehetőségeket nyújtunk a nevelésen keresztül. Napjainkban a kultúra is hátrányos helyzetben van. Szerzetesként hiszem, hogy a műveltség fontos, a művészet gyógyító, éltető, közösségteremtő erő, a zenei nevelés pedig hatékonyan formálja a lelket. Alapítónk, *Boldog Terézia* anya tevékenysége inspirálóan hatott rám. Ő korának szükségleteit hívásként értelmezte, volt bátorsága nagyot álmodni, maradandót létrehozni.

A szerzetesi hivatás ad szabadságot arra, hogy a belső indíttatásaim alapján élhetek. A valóságot úgy szemlélhetem, hogy mire hív az Isten egy-egy helyzetben. Szabadságomban áll a valóságra reagálva tenni lépéseket, ez a szerzetesi életforma és a Boldog Terézia anya karizmával megáldott intézmény nagy ajándéka. A valóság adta a meghívást az erdélyi misszióra is, hogy melyik faluba menjünk, kit mire tanítsunk, hogyan segítsünk, hogyan építsünk egy olyan

Az énekkar, Vera nővér és Czakó Gabriella társult tag, akivel a kórust alapították

központot, amely méltó utódja lehet a hajdani kolozsvári Mariánium intézményünknek.

Szerzetesként Isten kegyelméből olyan életet élhetek, amelyben a szépségnek, a jósnak, az igazságnak fontos helye lehet. Szobám ablakából a gyönyörű erdélyi hegyeket szemlélhetem, és ez alkotásra serkent. Az énekkar pedig az a hely, ahol „szépet teremtünk”. Azt is átélem, hogy jósból születik a kórus és a közösség. Hiszem, hogy minden gyerek jó akar lenni, nevelőként az én dolgom segíteni őket ebben. Az igazságban az őszinteség és a hitelesség érint, ezt keresem.

Isten ajándéka, hogy másokkal közösen élhetem meg a küldetésem. Misszióknak a kezdetektől alappillére a közös küldetés. A nevelés szolgáltatásban azt tartom hatékonynak, hogy a gyerekek körül egymást szerető, tisztelő felnőttek fognak össze. A közösségben nem összeadódnak, hanem hatványozódnak az energiák.

A hivatáson belül egy másik hivatás zenésznek lenni, zenével nevelni, a harmónia születésén keresztül elérni a katarzishoz, ahol mindig jelen van az Isten. A kóruséneklést pedig a mennyország földi képének élem meg. Amikor a lelkünk énekel, és ezt egymásra figyelve tesszük, akkor bepillantást

nyerünk „a fátyol mögé”, az angyalok létállapotába. Titokzatos módon egymásra hangolódunk, s számomra ez nagyon mély közösségi élmény.

Értelmet találok abban, hogy a szerzetességnek évszázados hagyománya van. Isten időről időre felszabadít embereket arra, hogy szolgálják Őt szabadon, érdek nélkül, ingyen, hogy szeressék a többieket és alkossanak. Szívesen gondolok arra, hogy a szerzetesek mi minden jót adtak az emberiségnek az elmúlt századokban: újításokat a nevelésben, a földművelésben, a kultúrában, a technikában. Ez engem lelkesít és inspirál. Azt tapasztalom, hogy a világ éhes az iskolatanítók karizmáira, vagyis a kapcsolatokra, a közösségi életre, a nevelésben felhalmozódott tapasztalatokra, Isten teremtményeinek a szeretetére, a kultúrák megbecsülésére. Van mondandónk és adni valónk személyeknek, családoknak, intézményeknek.

Néha elszégyellem magam, amikor látom, hogy családanyák a fogadalmakat milyen evidenciával és hűséggel élik. A mi hivatásunk talán ott – is – nyeri el az értelmét, ahol a család vagy az anya eléri a határait, amikor nehéz helyzetbe kerül, megsebződik a gyerek vagy a fiatal, megroppan az élet, akkor a szerzetesek anyai szívvel segíthetnek.

„NAGYON ERŐSEN FOGOM AZ ÚRISTEN KEZÉT”

Beszélgetés Géczy M. Erzsébet nővérrel

Erzsébet nővért sokan ismerik és szeretik. Szenvedélyes és remek latintanár, diákjai a mai napig versenyeket nyernek. Történelmi pillanatban, a rendszerváltást követő években lett a Svetits igazgatója. Vele beszélgettem családról, hivatásról, nagy feladatokról, a latin nyelv szépségéről és a lelki békéről.

Fotó: Erős M. Renáta SSND

Milyen volt a gyermekkor?

– Debrecenben születtem 1946-ban. Az apai nagyszüleim 1926-ban költöztek a város, akkor még kültelki részébe. Édesapám itt tanult a piaristáknál, majd az egyetem joghallgatója lett. Fiatal jogászként került Főtra, ahol megismerte az anyukámat, akinek a sógora a Károlyiak intézője volt. Apukámat sokfelé helyezték. A három nővérem három különböző helyen született. Sőt, amikor egy időre visszakerült a Felvidék az anyaország-hoz, édesapám Rozsnyón

lett jegyző. Innen 1944-ben politikai okokból menekülnie kellett. Anyukám pedig ott maradt három gyerekkel.

A történelem Erzsébet nővér családját sem kímélte...

– Nem, ráadásul, amikor a Felvidéken a Beneš-dekrétumok érvénybe léptek végképp ellehetetlenült az ott élő magyarok helyzete.

Géppisztollyal keresték az apukámat. Marika nővérem mindig büszkén emlegette, hogy őt már ötéves korában háborús bűnösnek nyilvánították. Végül a két nagypapa Debrecenbe menekítette az anyukámat és a testvéreimet. A születésem után nem sokkal az édesapámat koholt vádak alapján börtönbe zárták. Néhány hónap múlva kiengedték ugyan, de börtönviselt emberként sehol sem alkalmazták. A szüleimnek nem volt könnyű élete, de a nagycsalád, az emberi élet tisztelete mindig fontos volt számukra. Így született még meg az öcsém, aki korban és lélekben is a legközelebb áll hozzám.

Hogyan bontakozott ki a hivatása?

– Édesapám két leánytestvére is apáca volt. Ella és Immaculata nővér a Svetitsben tanított. Az Úristen kegyelmén kívül az ő személyük is szerepet játszott abban, hogy korán felismertem az utamat. Négyéves voltam 1950-ben, amikor a szerzetesek szétszóratásba kényszerültek. Ekkor jelent meg nálunk a két nénikém. Addig azt sem tudtam róluk, hogy a világon vannak. Csodálkozva néztem őket. Nagy lelkesedéssel töltött el, amikor megtudtam, hogy ők apukám testvérei és szerzetesek. Négyévesen kijelentettem, hogy én is apáca akarok lenni. Ettől kezdve egyenes

volt az út. Természetesen, ezt rajtam kívül, senki sem vette komolyan.

Így nem is volt kérdés, hogy gimnazistaként a Svetitsben tanul tovább?

– Nem, sőt, már kislánykoromban is sokszor megfordultam itt, hiszen idejártam zongoraórára. Az apáca nénikémnek volt egy pianínójuk, amit az iskolának adtak. Ennek fejében a Géczy gyerekek ingyen tanulhattak zongorázni. Sok nővért megismertem, megszerettem. Kicsit ide is menekültem, mert az akkori iskolám felső tagozatán nem találtam befogadó közegre. Sokszor indultam el gyalog a kültelki iskolából, hogy a Szent Anna-templomban imádkozhassak, onnan mentem a Svetitsbe zongoraórára, vagy gyakorolni, majd haza. Lélekben már idetartoztam.

Milyenek voltak a gimnáziumi évek?

– Az első két évben *Henrietta*, majd *Relindisz* nővér volt az osztályfőnököm. Szerettem őket. Jóban voltam mindenkivel, a tanulásban is segítettem a többieket. A latin nyelv már kiskoromtól megigézett. Csodáltam a latin nyelven felcsendülő gregorián dallamokat. Akkoriban a szertartásokat is latinul végezték. Nyaranta elcsentem a nővéreim tankönyveit. Nagy öröm volt számomra, amikor a Svetitsben már én is tanulhattam a nyelvet. Relindisz nővér volt a tanárom.

Nemcsak a Svetitsben, de egész Debrecenben elismerik mint kiváló latintanárt. Jól tudom, hogy egyre kevesebben oktatják ezt a nyelvet?

– Sajnos igen. Például a Debreceni Egyetem nagy hírű gyakorlógimnáziumából nyugdíjba ment az utolsó latintanár is. Az egyetemen megszüntették a tanszéket, vagyis nincs utánpótlás. Így én tanítom a Kossuthban is a latint. Nagyon fontosnak tartom, hiszen a legtöbb európai nyelv alapja. Sokan nem sejtik, hogy a magyarban is milyen sok a latin jövevényszó. A diákok mindig rácsodálkoznak erre. Az európai műveltség mélyen gyökerezik az ókori görög-latin kultúrában. A legkedvesebb két szerzőm *Horatius* és *Vergilius*. De Horatius az első számú kedvenc.

A család 1955-ben

Immaculata és Ella nővér

Iskolaigazgatóvá 1992-ben nevezték ki. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

– Kicsit messzebből kezdem a választ. *Svetits Mátás* és felesége a debreceni polgárcsaládok leányai számára létesítették az iskolánkat. A történelem úgy hozta, hogy hosszú évtizedeken át főként más városokból származó diákokat oktattunk. Az akkori politika Debrecenből szinte kioltotta a hitet. A szülők nem merték ideadni a gyerekeiket, félve attól, hogy elveszítik a munkahelyüket, vagy a gyerekük továbbtanulása kerül veszélybe. A rendszerváltást

Novíciaként

követő években megváltozott ez a hozzáállás, de ehhez nekünk is nyitnunk kellett. Az általános iskolánkat 1992-ben indítottuk el, ugyanakkor már 1990-től tájékoztunk arról, hogy számíthatunk-e olyan szülőkre, akik hozzánk íratják be a gyerekeiket. Jó kapcsolatot alakítottunk ki velük. Lelkesítő, szép időszak volt. Ugyanakkor nagy aggodalommal töltött el, amikor az általános iskolával kibővített Svetits igazgatójának kineveztek. Ma már bevallhatom, két hónapig sírtam, nem akartam vezető lenni. Nem éreztem alkalmasnak magam egy ekkora feladatra. Kórusvezető és latintanár szerettem volna maradni. Akkor nyugodtam meg, amikor rátaláltam a nagyszerű *Dobi Lászlóné* (Kati néni) énektanárnőre, akire nyugodt szívvel rábízhattam az énekkart.

Gyanítom, ettől még nem lett könnyebb egy ekkora intézmény vezetése...

- Nem, ráadásul már a kezdet sem volt zökkenőmentes. Azon a nyáron sok új tanárt vettem fel, megvolt a kibővített gyereklétszám. Ekkor a város leszavazta, hogy a hajdani épületünk

termeket kapjunk vissza. Mégis elindultunk. Gyümölcsöző, szép évek következtek. A siker sok kiváló munkatárs érdeme is volt, és természetesen a Jóistené. Ő az alkalmatlanokat is felhasználja tervei megvalósításához, s ez biztos, hogy rám igaz. Nagyon jól együttműködtünk a szülőkkel. Ma is megvan egy olyan csoportom, amely a kilencvenes évek elején alakult akkori kis elsősök szüleiből. Vallom, hogy úgy lehet csak hatékony a gyermekek nevelése, ha a szülőkkel is foglalkozunk, és nemcsak az anyákkal, hanem az apákkal is. Mindig törekedtünk arra, hogy a vallásos nevelés ne merüljön ki a hitoktatásban, hogy a keresztényi szemlélet áthassa az iskola légkörét. Ebben a szellemben indult el később az óvodánk is.

Mára mondhatjuk, hogy a debreceniek visszakapták a Svetitset?

- Igen, és ez nagy öröm. Ugyanakkor minden éremnek két oldala van. Hiszen a kollégium egy kis magra zsugorodott. Mi pedig elvesztettük azt a lehetőséget, hogy együtt élhessünk a növényeinkkel. A nem vallásos családból származó tanítványainkat nehezebben tudjuk megszólítani.

Milyen a viszony a Debreceni Református Kollégiummal, egyáltalán a reformátusokkal?

- Már az ötvenes években is segítettük egymást. Például a Refi kölcsönzött fizikaórai kísérletekhez eszközöket nekünk. Olykor tanerővel is kísértettük egymást. Közös imádságokat, klubdelutánokat szerveztünk. Megesett, hogy a város egymás ellen ki akart játszani bennünket, de ezt mi soha nem engedtuk. Amikor 1991-ben itt járt II. János Pál pápa, az is közös ünnep volt. Ennek az eseménynek a harmincadik évfordulója idén lesz. Az evangélikusokkal is jó volt a viszony. Amikor 1992-ben helyhiánnyal küszködtünk, az evangélikus lelkész felajánlott három tantermet. Debrecenben nincs vallásháború.

A nehéz időszakokban mi adott Önnek erőt?

- Immaculata és Ella néni, a két bölcs apáca nénikém sok jó tanáccsal segített. Akadt számos

Egy szép pillanat a kilencvenes évekből

nehézség, hoztam olykor rossz döntéseket. De azt mindig tudtam, hogy melyik irányba szeretnék haladni, s hogy a szerzetesi életemmel rendben vagyok. Ez mindig segített. Nagyon erősen fogtam és fogom az Úristen kezét.

Hogyan telnek ma a napjai?

– A latintanítás mellett írom a Svetits történetét, levéltári kutatásokat végzek. A járványhelyzet előtt a vakoknál pasztoráltam, több idős tanító néninek is támaszt nyújthattam életük utolsó szakaszában. Zenés áhítatokat vezetek, kántorkodom, mindennap gyakorlok az orgonán. Sokat tornázom. Igyekszem a hozzám fordulóknak segíteni, és az öregkort jól megélni.

Hogyan lehet azt jól megélni?

– II. János Pál pápa az öregkort egy hegytetőre való feljutáshoz hasonlította. Itt már van távlat, lehet gyönyörködni, de érezzük a fáradtságot is. Sok minden átértékelődik. Ezt élem meg én is. Hatvanhat éves koromig voltam osztályfőnök és prefekta. Legyünk őszinték, hatvanhat éves kor felett már nem ez a feladat. A békés időskor egyik kulcsfogalma az elengedés. Ötvenhat éves koromban tettem le az igazgatóságot. Ragaszkodtam volna még hozzá, hiszen erőm teljében voltam. Ezt a váltást akkor végigküszködtem és ma már hálát adok az Úristennek, hogy ezen nem

tíz évvel később mentem át. Az elengedést gyakorolni kell már fiatalon is. A Jóisten mindenkit átvezet nehéz szakaszokon, csak sokan nem értik, hogy ezek olyan leckék, amelyek által a saját akaratunkat tanuljuk elengedni. Egyszer a földi életünket is magunk mögött kell hagynunk. Minden egyes elengedéssel erre is készülünk.

Ön hogyan élte, éli meg a járványhelyzetet? Mit tanácsol azoknak, akik félnek?

– Fontos, hogy mozogjunk, helyesen táplálkozzunk, maradjunk tevékenyek és figyeljünk arra is, hogy jól aludjunk. Lényeges az imádság, az istenkapcsolat. Tájékozódjunk, de ne engedjük, hogy a hírek sokkoljanak és megbénítsanak minket. Van egy középkori történet, amelyet a pestisjárvány ihletett. Egy város kapujához megérkezik a Sújtó Angyal. A város szélén ül egy ember, aki megszólítja őt: „Ki vagy? S miért jöttél?” Ő így válaszol: „Én vagyok a Sújtó Angyal, azért jöttem, hogy ebben a városban ötezer embert megöljek.” Az angyal belép a kapun, néhány hét múlva távozik onnan. Az ember még mindig ott ül a város szélén. Újra megszólítja az angyalt: „Teljesítetted a feladatod?” Amaz igennel válaszol. „Mennyi embert öltél meg?” „Ötezret, ahogyan mondtam is neked.” „De én úgy hallottam – vonja kérdőre az ember –, hogy húszezren haltak meg.” „Igen” – feleli az angyal – de a többi tizenötezer a félelembe halt bele.”

A „Ne féljetek! – mondat a feltámadt Krisztus egyik legszebb mondata, hitünk alapja.

– Igen, de azt se feledjük, hogy ezt a mondatot megelőzi egy másik is, amely így szól: „Békesség Nektek!” E két mondat szorosan összetartozik. Csak azért tudom legyőzni a félelmet, mert próbálom megőrizni a lelkemben élő Krisztus békéjét.

Koncz Veronika

„A

boldogságot csak az bírja el, aki elosztja. A fény csak abban válik áldássá, aki másnak is ad belőle. Mert amikor bennünket elküldtek, az útra bocsátó Hatalom így szólt: Rád bízok minden embert külön, kivétel nélkül mindenkit, segíts, adj enni, adj ruhát, mindenkre vigyázz úgy, mint magadra, és ne hagyd a sötétségben elmerülni. Amit szerzel, amit elérsz, amit tudsz, amit átélsz, osszad meg. Az egész világ a tied. Szabad vagy a kövektől az éterig. Ismerd meg, hódítsd meg, senki se tiltja, de jaj, neked, ha magadnak tartod. Elbocsátlak téged is, mint mindenkit: felelős vagy minden emberért, aki veled él, s el kell számolnod minden fillérrel, amit magadra költesz, minden örömmel, amit magadba zártál, és minden boldog pillanattal, amit magadnak tartottál meg. Most eredj és élj, mert a világ a tied! ”

(Hamvas Béla: A láthatatlan történet)

Emlékek a makói Szignumból

“Visszahúzódó diák lévén, nagyon jó, hogy ebbe a közösségbe kerültem. Szerettem a tanárait, akik mindig úgy tanították meg a tananyagot, hogy megértsem. Sajnálom, hogy a koronavírus miatt elmaradt az utolsó osztálykirándulásunk, hiszen azt vártam a legjobban. Nagyon hálás vagyok az angol nyelvtudásért, amit itt megszereztem.

S. G.

“Bár mindig utáltam iskolába járni, most, hogy a vírus miatt itthon kell lenni, már sokkal szívesebben járnék. Voltak örömteli dolgok, jó beszélgetések. Igaz, megpróbáltatások is értek, de azok is kellettek. Nagy hálával gondolok azokra a tanárokról, akik mindig jót akartak nekünk, és a kitartó barátokra, akikkel sikerült átvészelnem a nehezebb időket. A sok program feldobta a hétköznapokat.

Lenhardt Ákos 8.a

“Amikor a Szignumba kerültem, akkor szinte még óvodás voltam. Szerencsére Baróczy Tamás bácsi a szárnyai alá vett. Sok szép dolgot kaptam a Szignumban, és itt tanultam meg kinyitni a szívem Isten felé. Itt találkoztam a legjobb barátnőmmel, akivel jövőre is egy iskolába járunk majd. Az online oktatás alatt kicsit nehezebb volt, de legalább megtanultam az önálló feladatvégzést.

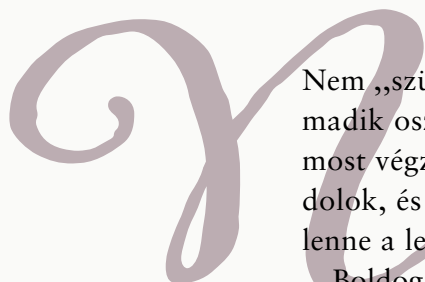
Kiss Boglárka 8.b

“Én itt éltem át először, milyen érzés megbecsülni és elfogadottnak lenni. Igaz, életem első kudarcaira is itt értek. Itt voltam először szerelmes. Itt kaptam egy becenevet. A diáktársaim és a tanárim is Szotyinak szólítanak. Mivel nem vagyok és nem is voltam túl nyugodt gyerek, ezért gyakran kerültem az igazgató elé. Bár ezt akkor büntetésként éltem meg, de utólag visszagondolva rájöttem, hogy a tanárim támogattak is. Nélkülük valószínűleg nem tartanék ott, ahol most vagyok.

Szabó László 8.b

A „báránykától” az érettségiig

Nem „születtem” svetitsesnek, de azzá váltam és büszke vagyok rá. Harmadik osztályos koromban kezdtem a svetitses pályafutásomat, amelyet most végzősként, ebben a tanévben fejezek be. Ha az elmúlt évekre gondolok, és egy szóban kellene megfogalmaznom az érzéseimet, a hála szó lenne a legmegfelelőbb rá.

Boldog és felhőtlen általános iskolás tan éveim alatt minden hónapban izgatottan vártam, hogy megkapom-e a jó tanulónak járó „báránykát”. Ez alatt az idő alatt megalapoztam matematikai, magyar nyelvi, angol nyelvi tudásomat, és megtanultam eleven osztálytársaimmal együtt, hogy hogyan kell csendben közlekedni a folyosón. Az általános iskolai lelki napok erősítették ébredő hitünket és formálták osztályközösségünket.

Számomra természetes volt, hogy tanulmányaimat a Svetits gimnáziumában folytatom. Mit és kit hoztak ezek a várva várt évek? Mindig mosolygós, diákokat bátorító nővéreket, elkötelezett, példamutató tanárokat, hitéletünket segítő, humorérzékkel is megáldott osztályfőnököt, egy igazi közösséggé formálódott osztályt, ahol olyan barátokra leltünk, akik az iskola falain kívül is mellettünk állnak, akikre jóban és rosszban egyaránt számíthatunk. Olyan szerteágazó tudást kaptunk, amelynek köszönhetően gondolkodó, kérdéseket feltevő és válaszokat kereső emberekké válhattunk. Megtanultunk önállóan dolgozni, így a digitális oktatásra való átállás sem jelentett különösebb nehézséget.

Számtalan lehetőséget adott nekünk a gimnázium, nemcsak tudásunk kamatoztatására, hanem egymás és a világ megismerésére egyaránt. A minden évben megrendezett Terézia anya-nap, különösképpen a nagy népszerűségnek örvendő habos kakaózás, a Svetits-nap, de a bálók és a farsangok is lehetőséget biztosítottak arra, hogy egy nagy, összetartozó közösséggé kovácsolódjunk.

Együtt fedezhettük fel a körülöttünk lévő világot. Európa számos pontjára eljutottunk, és így tájékozott emberekké váltunk. Megtapasztalhattuk, mit jelent magyarnak lenni, hogy a nemzet az országhatárokon is túlnyúlik.

Mindez hozzájárult ahhoz, hogy felelősségteljes, önállóan gondolkodó, biztos értékrenddel rendelkező emberként hagyjuk itt az iskolát. Hitünk, amire nagy gonddal figyelték, elkísér minket további útjainkon.

Pár hét múlva befejezem itt gimnáziumi tanulmányaimat, de ezzel együtt svetitses mivoltom nem szűnik meg. Ha majd megkérdezik tőlem, melyik gimnáziumba jártam, büszkén fogom válaszolni: a Svetitsbe.

Fekete Dorottya

Svetits Katolikus Óvoda,
Általános Iskola, Gimnázium
és Kollégium
Debrecen

Patronás évek

Ahogy visszaképzem magam a karanténból a Patronába, látom a jól ismert folyosókat, a kicsi elsőöket az ebédlő felé menet, a tanári előtt azokat, akikre felnézek, akik mindig szeretettel és bátorítással voltak felénk. Az udvart, ahová jó időben kiültünk, a tornacsarnokot, ahol táncoltunk és meccseink voltak. Látom az osztálytermeinket, ahol az ablakokban minden évben változott a kilátás, egyre közelebb kerültünk a templomtoronytól a kert fáihoz. A mi hat évünk alatt tovább nőtt a szemközti vadszőlőfal – és még sok osztály előtt fog tovább terebélyesedni, mert már a tanáraim diáksága alatt is itt volt.

A negyedik emeleten még névsorban ültünk, tanultuk a neveket, szoktuk a köpenyt és a reggeli ima szövegét, a harmadikon izgultunk a Terézia anya-napi előadásainkért, a másodikon már a táncvizsgához próbáltuk a ruhákat, most pedig az első emeleten a jövőnkéről beszélgetünk – közel érve az iskola ajtóihoz, amin hamarosan kimegyünk.

Egyszer kémiaórán kilencedikben a nemesfémekről, ásványokról áttekelt a szó Szent János Jelenések könyvére: „A győzteseknek rejtett mannát adok és egy fehér követ. A követ új név van, amelyet senki más nem ért, csak aki megkapja.” Az óra után még sokat gondolkodtam azon, vajon mi lesz majd az új név. Rájöttem, hogy igazából minden keresztnél Hozzá lehet eljutni, akár a kémiában az anyagokon át, de más tantárgyakban más félmondatokon keresztül, amik Istent mutatják meg. Leginkább talán ez mondja el, mitől különbözik a Patrona más iskoláktól.

A közösségi létből is sokat kaptunk: nyaranta a testvérosztállyal evezős táborba mentünk, az osztállyal megjártuk Magyarországot az Őrségtől Máriapócsig. Volt lehetőségünk megismerni más évfolyamokat a PKT-ban, ahol a reggelt a Duna-parton kezdtük tornával, napközben kirándultunk, este pedig a tábortűznél beszélgettünk vagy nevettünk egymás improvizációin. Volt sportnapunk, tanári produkciós farsangunk, saját vizes akadályversenyünk az ÖKO-héten, és ez mind nagyon különleges ajándékká vált az idő elteltével.

Van egy igehely a kápolnában, a Krisztus-szentképen, amit már sokszor betűzgettem, olvastam a misék alatt: „Gyertek hozzám mind kik megfáradtatok, én felüdítelek titeket.” Ennek az oázisnak lett számomra a Patrona valóban a nyitótér, itt találtam rá Istenre, a barátaimra, a felnőttekben a mesterekre, arra, hogyan lehet hitelesen, boldogan élni Krisztus közelében. Egy Istenben bízó életre kaptam felvértezést, amiért nem lehetek elég hálás.

Pálfi Zsófia

Patrona Hungariae
Katolikus Iskolaközpont
Budapest

„Köszönöm, Karolina!”

Nehéz szavakba önteni, mit is jelentett számomra ez a pár év a Karolinában. Igazából nem is csak néhány évről van szó. Már óvodába is ide jártam, majd az alsós éveimet és a gimnáziumot is itt folytattam. Rengeteg emlék, élmény kapcsolódik az iskolához, amelyekre mindig szívesen gondolok vissza. Sajnos az utóbbi év rendhagyó volt, hiszen a koronavírus miatt többnyire otthonról kellett tanulni. Ekkor jöttem rá, hogy minden apró mozzanatát szerettem annak, hogy iskolába járhattam, hogy ide járhattam. A legegyszerűbb hétköznapiakat is élveztem, még ha nem is történt semmi különös, mert egy barátságos közeg vett körül, ahol mindig számíthattam a tanárookra és az osztálytársaimra.

Az emberben utólag értékelődnek fel az apró dolgok. Mostanra örömmel gondolok vissza a hétfői, reggeli körökre, annyira jó volt látni az egész iskolát egyben, ráadásul olyan témákról beszéltünk, amelyek gondolatébresztők voltak és formálták a világról alkotott képemet. A majális, a Karolina-nap, az évnyitók, az évvárók mind erősítették az iskolához tartozás érzését. Az osztálymisék, lelkinapok és az itt kapott értékrend pedig erős gyökereket adott a lelki fejlődésemhez.

Az iskola nyújtotta lehetőségeknek hála, számos területen kipróbálhattam magamat, amiért nagyon hálás vagyok. Széles választék állt rendelkezésre a délutáni sportfoglalkozásokból, így mindenki meg tudta találni a számára megfelelőt. A zenetanulásra is hangsúlyt fektet a Karolina, így lehetőségem volt fuvólán és zongorán tanulni, amit nagyon élveztem, főleg a közös zenekaros próbákat. Sohasem fogom elfelejteni az énekkarral megélt élményeimet. A próbák is mindig remek hangulatban teltek és a fellépések is felejthetetlen emlékek, főleg a görögországi út. Az iskolának köszönhetem azt is, hogy cserkész lettem, ahol szintén egy remek közösséget találtam, és a természet iránti szeretetem is növekedhetett. Az osztálykirándulások is felejthetetlen élmények voltak, jó volt meg tapasztalni, ahogyan össze sziszolódtunk. Szívesen emlékezem vissza arra is, amikor Erdélybe mentünk síelni a felettünk járó évfolyammal. Örülök, hogy nemcsak az osztálytársaimmal, hanem a többiekkel is sikerült jó kapcsolatot ápolnom. Ebben segített az is, hogy edzéseken, cserkészeten, énekkaron is sokszor együtt voltunk. Az egész iskola az összes tanárával, diákjával és dolgozójával olyan volt számomra, mint egy nagy család, ahol számíthatnak egymásra az emberek.

Amit érzek most az a hála, hiszen annyi mindent kaptam itt: barátokat, élményeket, lehetőségeket. Így a végére csak annyit írnék: Köszönöm, Karolina!

Fábíán Berta

Karolina Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Szeged

Mit jelentett számomra kollégistának lenni?

A kollégiumi közösség az, ahol biztonságban érzed magad és sohasem vagy egyedül. Igaz, még akkor sem, ha minden vágyad egy kis magányos elvonulás. De a jó az, hogy itt tényleg mindig van, aki meghallgatja a bánatod, akinek a vállán sírhatsz, akivel megoszthatod az örömeidet és te is ott vagy, ha valakinek szüksége van rád.

Amikor beköltöztem a Szathmáry Karolina Kollégiumba, elképzelni sem tudtam, hogy milyen lesz az elkövetkező négy év. Féltem, de nem akartam kimutatni. Emlékszem az első estére. Összegyűltünk a nagyteremben. *Julianna* nővér is kedvesen köszöntött bennünket, és elmondta, hogy mi vár ránk. Minden elsős be kellett mutatkozzon. Körbenéztem, kedves arcokat láttam, majd arra gondoltam, vajon milyen lesz jövőre, amikor új elsősök jönnek, és nem én leszek a legfiatalabb.

Akkor még nem tudtam, hogy a kollégiumba való beköltözésem volt az egyik legjobb döntésem. Sohasem fogom elfelejteni az elsősök beavatását, amelyen minden évben az idősebbek jól szórakoztak, míg az újoncok különböző próbákat álltak ki. Mindig emlékezni fogok a kerti partikra, amelyekkel lezártuk a tanévet. Pizzáztunk, fagyiztunk, a munkások különböző előadásokkal leptek meg minket. Jól éreztük magunkat. Hálával emlékszem vissza azokra a délutánokra is, amelyeken *Feri* a karbantartó viccekkel próbált felvidítani, ha valami miatt letörten értem haza az iskolából. Nem cserélném el semmire sem azokat a beszélgetéseket, amiket akkor folytattunk, amikor vártuk a sorunkat a fürdőben. Talán a szalagavató az, amit a leginkább vártam, sajnos még nem tudjuk, hogy a koronavírus miatt sor kerül-e rá.

Nem voltunk tökéletes közösség, ha kellett vitatkoztunk, veszekedtünk, de ezek az összezörrenések csak ideig-óráig tartottak. Köszönöm, hogy az itt dolgozó felnőttek mindig jót akartak és segíteni próbáltak nekünk akkor is, amikor ezt mi nem így értékeltük. Visszanézve látom, hogy megérte minden esti ima, szentírásóra, kirándulás, színház, megemlékezés, a sok közös program. A kollégiumban türelmet tanultam és alkalmazkodást. Megtanultam pontosan érkezni, tisztelni mások idejét.

Itt valódi arcunkat mutattuk: kócosak, őszinték, smink és mesterkéeltség nélküliek voltunk. Az, aki e falak között megkedvelt bennünket, az tényleg minket szeretett meg, és nem azt, amit talán a falakon kívül mutatni szerettünk volna magunkról. Ez a hely négy évig volt az otthonom. Mindig szívesen fogok visszagondolni az itt töltött időre, a kollégium szeretetteljes légkörére. Életre szóló élményekkel és igaz barátságokkal lettem gazdagabb.

Dobó Laura
Szathmáry Karolina
Kollégium
Nagybecskerek

MAGYAR RÁDIÓ

A TÖRTÉNELEM RIPORTERE

Beszélgetés Cservenka Judittal

Szülőföldünk, Vasárnapi újság, Gondolat-jel, Határok nélkül, Arcvonalok. Nincs olyan rádióhallgató, aki ne ismerné ezeket a műsorcímeket. Sokan azonnal társítják is hozzá a hangot, amely Cservenka Judité. Az újságíró, aki hajdan patronás diák volt, huszonévesen került a Magyar Rádióba, ahol ötven esztendeig dolgozott. Ő mesél most nekünk az alma materről, életpályáról és olyan jeles személyekről, akik egy történelmi korszaknak nemcsak tanúi, hanem formálói is voltak.

Hogyan került a Patronába?

– A családom úgy tartotta, hogy egy középosztálybeli úrilánynak zárdában kell nevelkednie. Elsős elemista koromban beíratk a Notre Dames de Sionba, amely ma az Arany János

Gimnázium. A szüleimnek fontos volt az is, hogy itt franciául folyt az oktatás. Azonban éppen abban az évben államosították az egyházi intézményeket. Ez az iskola Oleg Kosevoj, a szovjet hős partizán nevét vette fel. Ezért én inkább a Németvölgyi Általános Iskolaiba kerültem. Gimnazistaként pedig, hogy részesüljek vallásos oktatásban, a Patronába. Nem nagyon örültem ennek.

Miért nem?

– Felvettek a Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumba is, és sok osztálytársam itt folytatta a tanulmányait. A legtöbb patronás diák számára csak az egyházi

iskola jöhetett szóba, nekem azonban lett volna más lehetőségem. A többiek szülei úgymond „rossz káderek” voltak: arisztokraták, két rendszer közt magas pozíciót betöltött köztisztviselők, kulákok, kisiparosok. Ezek a lányok jobban össze is tartottak. Nem voltam kollégista sem. Kezdetben nehezen találtam a helyem. Szigorúnak és olykor értelmetlennek tűntek a szabályok. Ugyanakkor ma már nagyra értékelem ezt a közeget.

Milyen volt ez a közeg?

– Gaál Mária néni volt az osztályfőnökünk. Ez még az az időszak volt, amikor az Isteni Szeretet Leányai is itt tanítottak civilben. Ők voltak a „nénik”, a habitusban járók a „nővérek”. Szeretettel emlékszem vissza *Auguszt*a nővérré, vagyis Guszti nénire, aki a magyartanárom volt, és értékelte, hogy nem csak a kötelező olvasmányokat olvastam el. *Lídia* nővér ismertette meg velünk a csodálatos orosz klasszikusokat. *Pálma* néni, aki ugyan német nyelvtanárnok volt, egyszer jutalomból betanította nekünk franciául

Paul Claudel Johanna a máglyán című oratóriumát. Kedves és rokonszenves nővér volt *Margaréta* nővér.

Az osztálytársakkal nem is alakult ki szorosabb kapcsolata?

– Időközben formálódott köztünk a jó viszony. Többekkel ma is összejárunk. A rendszerváltás után sok olyan körülményt megtudtam a családjaikról, amelyeket addig csak sejtettem. Néhányuk története igazán megrázó volt: megkínzott, börtönbe vetett, megölt apák, szenvedő anyák és gyerekek. Történeteiket hallgatva felébredt bennem az újságírói ösztön. Megkértem őket, hogy mondják el mindezt a Vasárnapi Újság egyik adásában is, amelynek az Osztálytalálkozó címet adtam.

Az érettségi után merre kanyarodott az útja?

– Mivel egyházi iskolában végeztem, nem vettem fel az egyetemre, egy hivatalban dolgoztam. Színházi rendező akartam lenni. De ezt otthon kimondani sem lehetett. Később az apukám, mivel angolul kiválóan beszélő mérnök volt, Irakban kapott munkát. Az anyukám és a húgom is ment utána. Kikerültem a szüleim óvó tekintete alól. Így mertem beiratkozni a Népművelési Intézet rendezőakadémiájára. Itt sok mindent tanultam. Többek között részt vettem egy tévévetélkedőn, ahol a görög dráma volt a téma. Harmadik helyezést értem el. Amikor a zsűri megtudta, hogy háztartásbeli vagyok (ekkorra otthagytam a hivatalt és férjhez mentem), felkapták a fejüket, és behívtak a Magyar Rádióba. Próba feladatokat adtak, és másfél év után fel is vettek. Szinte reszkettem, ki ne derüljön, hogy a Patronában végeztem. Valószínűleg tudták, de elnézték. Azt viszont kifogásolták, hogy nincs egyetemi végzettségem. Ezért beiskoláztak a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemre, filozófia-esztétika szakra. Így lett papírom, de ezzel nem szoktam dicsekedni. (Nevet.)

Milyen feladatokkal indult a rádiós pályafutása?

– Dolgoztam az irodalmi, a zenei és az összetett műsoroknál is külsőként. A zenein később

belsőként is. A Szülőföldünk című műsornak 1966-tól 2000-ig voltam riportere. Ez a külföldi adások szerkesztőségéhez tartozott és a nyugati magyarságnak szólt, 1986-ban szerkesztőségvezető lettem. Sajnos ezt és az összes külföldi adást 2000-ben megszüntették. Azt gondolom, ha megmaradtak volna ezek a műsorok, akkor a külföldön kialakult Magyarországi-kép is kedvezőbben alakult volna.

Érettségizőként

Osztálytalálkozó a Patronában

Ennyi év egy ilyen jellegű műsornál izgalmas lehetett. Főképp, hogy közben változott a politikai helyzet.

– Fantasztikus volt, hiszen a történelemmel találkoztam és számos emberi sorsot megismertem. Bár az, ami az emigráns lapokból korábban kiolvasható volt, az a rendszerváltás után közeli valósággá vált. Magam is szembesültem azzal,

hogy a külföldi magyarok nem alkotnak egységes tömböt és sok a nézeteltérés köztük.

Ez miben nyilvánult meg?

– Létezett egy megosztottság aszerint, hogy egy emigráns mikor hagyta el az országot: a háború előtt, alatt, után, az ötvenes évek elején, vagy 1956-ban. Volt-e internált, üldözött. Az 1945 után elmentek nehezteltek az 1956-osokra, mert ez utóbbiakat lelkiismeret-furdalástól hajtva keblére ölelte a Nyugat. Az 1945 után emigráltaknak sokkal jobban meg kellett küzdeniük. Amiatt is volt köztük feszültség, hogy ki jött haza látogatába a Kádár-rendszerben és ki nem. Az 1990 után hazatértek nem mindig tudták megtalálni a hangot az itt maradottakkal, akik sokszor bizalmatlansággal tekintettek rájuk. Az 1992-es Magyarok Világtalálkozója volt az az esemény, amin már jó szívvel együtt ünnepeltek a nyugati, a határon túli és az itthoni magyarság sokféle életutat bejárt, sok nehéz időt megélt képviselői.

Az interjúalanyok közül kikre emlékszik vissza szívesen?

– Kerestem a találkozás lehetőségét azokkal a politikusokkal, akik szerepet játszottak 1945-ben a kisgazda kormányban. Segítségemre volt állandó riportalanyom *Csicsery-Rónay István* és *Varga László*. Nagyon érdekes életút volt *Kopácsi Sándoré*, aki Budapest rendőrfőnöke volt 1956-ban és kommunistaként a forradalom mellé állt, majd bebörtönözték. Az ő kivégzése már sok lett volna. Miután kiengedték, Kanadába emigrált. Kedves interjúalanyom volt *Varga Béla* őrkanonok, aki az amerikai emigráns magyarság egyik vezetője volt. Az országgyűlés elnökévé választották 1946-ban, aztán menekülnie kellett és 1990-ben tért haza.

Könnyű volt megszólítani ezeket az embereket?

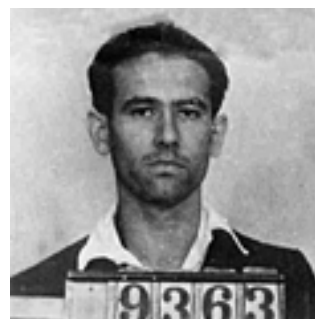
– Legtöbbjük szívesen mesélt. Sok kalandos történetet hallgattam végig. A legérdekesebb *Michnay Gyuláé* volt, aki 1951-ben megszökött a recski munkatáborból. Ő volt az egyetlen, aki nek ez sikerült. Tőle tudta meg a világ, hogy a

kommunista rezsim embertelen lagereket tart fenn hazánkban. Bécsbe érkezve jelentkezett az amerikai hatóságoknál, de nem hittek neki. Tíz napra még le is csukták. Az angolul és németül kiválóan beszélő fiatalembert kémnek hitték. Csak hosszas könyörgésére engedélyezték neki, hogy a jelenlétükben felhívja Párizsban élő nagynénjét, aki végül igazolta a személyazonosságát. A történet itt válik végképp regényessé, a nagynéni ugyanis *Madame Clemenceau*, vagyis *Georges Clemenceau* menyecskéje *Michnay Ida* volt. Felhívták. Ida pedig azt találta ki, hogy kérdezzék meg az állítólagos unokaöcsétől, hogy ő mikor járt utoljára otthon és mit vitt ajándékba. Michnay megmondta. Végül az Amerika Hangja magyar adásában számolhatott be a magyar Gulágról és itt olvasta fel a munkatáborban szenvedő ötszázhusz ember nevét. Recsk léte így a közvélemény számára is ismertté vált, és később fel is számolta a hatalom.

A művészek közül kikkel találkozott?

– Többek között *Amerigo Tottal*, *Oláh Arre Éva* milánói magyar szobrásszal, akinek a Vatikánban láthatók az alkotásai. Több íróval, *Sárközi Mátyással* ma is jóban vagyok. Azt sajnálom, hogy *Cs. Szabó Lászlóval*, akit az egyik legjobb esszéírónak tartok, nem volt lehetőségem interjút készíteni. Amikor újra előadást tartott a Magyar Képzőművészeti Főiskolán még a csilláron is lógtak. Felment ugyanarra a katedrára, amelyen évtizedekkel korábban állt utoljára, és ezt mondta: „Ott tartottunk, hogy...” És folytatta ott, ahol negyven éve abbahagyta.

Riporterként és szerkesztőként sokszor tett tanúbizonyságot arról, hogy szívügye a határon túli magyarság sorsa.

Michnay Gyula fogolyként

Munka közben – Habsburg Ottóval

Bánki Vera műfordító, Mádl Dalma és Cservenka Judit

– A rendszerváltás után lehetett először beszélni róluk. A Határok nélkül című műsor elődje volt a Kettős kötődés. Ebben Nyugatra emigrált határon túli magyarok szólaltak meg. Sok tiszta lelkű emberrel találkoztam itt. Legtöbbjük a Ceaușescu-rendszer, illetve a délszláv háború elől menekült el, és később, amikor már lehetett, haza is tértek. Rájuk nem volt jellemző a kritikus hangnem. Ismerték a világot a színéről és a fonákjáról. Az egyik legkedvesebb interjúalanyom volt *Hites Kristóf* atya, aki a szlovákiai Komáromban volt bencés szerzetes. A beneši diktatúra idején az osztályát csempészek hozták át a magyar oldalra, hogy a diákok érettségi vizsgát tehessenek. Őt elfogták. Egyik korábbi tanítványa mentette meg, aki a szlovák kommunisták közé tartozott. Vitt neki egy útlevelet, így elmenekült Amerikába. Ott alapított egy nagyon jó magyar gimnáziumot. Pannonhalmán hunyt el.

Családi szálak kötik a határon túlhoz?

– Az egyik nagymamám temesvári, az egyik nagyapám rozsnyói, a másik bécsi volt. A férjem, aki a Rákóczi Szövetség alelnöke volt, a Felvidékről származott. Kutatta is, írt is róla. A halála után én fejeztem be a könyvét. Gyermekként is sokat tanultam erről a világról, miközben hallgattam a nagyszüleimet, az idősebb rokonokat. Kislánként volt egy összerakható Nagy-Magyarország-térképem a hatvannégy magyar vármegyével. El voltam bűvölve tőle. Szinte játszva tanultam

meg a városneveket. Akkor még eszembe sem jutott, hogy egyszer ehhez az egészhez ilyen mély közöm lesz.

A rádiós pályája 2017-ben véget ért. Miért?

– Én jöttem el. Számomra a Magyar Rádió a Bródy Sándor utcában van és nem a Kunigunda úton. Azzal, hogy oda átköltöztették, úgy éreztem, a lelke veszett el. A munkatársak sajnálták, hogy így döntöttem, de egyik vezető sem kérdezte meg, hogy miért. Szinte rögtön szólt *Duray Miklós*, hogy a Felvidék.ma hírportálra várnak, azóta oda írok, illetve a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának online és nyomtatott folyóiratába, a Nyelvünk és Kultúránkba.

A szocializmus éveiben hogyan tudta megélni a hitét, és mit jelent ma Önnek a vallásgyakorlás?

– Abban az időben biztonságból váltogattam a különböző budai templomokat. Ma legszívesebben a farkasréti, illetve a Mátyás-templomba járok. Farkasréten nyugsznak a családtagjaim, és itt éneklí a kántor azokat a népénekeket, amelyeken felnöttem még a Felső-Krisztinavárosban. A Mátyás-templomot pedig azért szeretem, mert itt minden szertarás végén felcsendül a Boldogasszony anyánk. Ezt nem tudom meghatottság nélkül énekelni. Az utolsó riportom *Szederkényi Károly* atyával készült az Apostol TV-ről és a Szent Angyalok-templomról. Nem véletlen, hogy a rádiós pályámat ezzel zártam.

Koncz Veronika

A SZEGÉNY LEÁNYOK TANÍTÓNŐJE

Terézia anyjára emlékezünk

Boldoggá avatás 1985-ben

Május 9-én ünnepeljük *Karolina Gerhardingert*, szerzetesi nevén *Jézusról nevezett Mária Terézia* anyját. Hagyomány, hogy a diákok e napon habos kakaót kapnak, és annak emlékére, hogy *Karolina* tizenkét évesen kezdett tanítani, több iskolában a tizenkét évesek tartanak órát a kisebbeknek.

Regensburggal szemben, a Duna partján, Stadthofban született 1797-ben. A Notre Dame-nővérek iskolájában kitűnt tehetségével. A nővérek megengedték, hogy segítsen a dolgozatjavításban, sőt belopták a klauzúrába is. Ahhoz, hogy ilyen fiatalon tanítónő válhasson belőle, egy szomorú eseménynek kellett bekövetkeznie. Amikor 1809-ben végzős volt, a nővérektől elvették az iskolát és száműzték őket. Hasonló dolog történt ekkor a Bajor Királyságban, mint nálunk 1950-ben a szerzetesrendek feloszlatásakor. *Michael Wittmann* plébános vezetésével három rátermett kislány vette át a katedrát. E sajátos megoldás kapcsán *Karolina* számára életre szóló hivatás született.

Az új király *I. Lajos* fellépésével 1825-ben „rendszerváltás” történt, a rendek ismét működhettek. A Notre Dame-nővérek nem tértek vissza, iskolájukban azonban tovább élt a karizma az egykori tanítványok által. *Karolina* szeretett volna egy új tanítórendet alapítani, de Stadthof városi tanácsa elutasította a kérelmet. Mivel Isten hívását többre tartotta, mint a szülővároshoz való kötődést, egy távolabbi városban, Neunburg vorm Waldban alapította meg 1833-ban a Miaszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek közösségét és első iskoláját.

Évről évre nagyobb lett a közösség, így egyre több faluba és városba hívták őket. A fiókházakat 1843-tól a müncheni anyaház fogta össze. Terézia anyja 1847-ben öt nővérrel hajóra szállt, akikkel megerőltető egyhónapos utazás után megérkezett az Újvilágba. Sok kezdeti megpróbáltatás után a rend meggyökeredzett Amerikában, a misszió vezetését Terézia anyja a fiatal, energikus *Karolina Friess* nővérre bízta, aki később szegedi iskolánk névadója lett.

Terézia anyja 1848-ban visszatért Európába, ahol újabb meghívások várták. Magyarországra a temesvári püspök *Csajághy Sándor* hívta meg 1858-ban. A rend rövid idő alatt elterjedt a Partiumban, Erdélyben és az Alföldön. Szegedi házunkat még személyesen Terézia anyja hozta létre 1873-ban, és ezt a helyet a magyar alapítás gyöngyszemének nevezte.

Terézia anyja új tantárgyakat vezetett be, hangsúlyt fektetett a gyakorlati oktatásra. Saját tankönyvkiadót hozott létre, és ő létesítette hazájában az első tanítóképzőt, illetve tornatermet. Küzdött a közösség önállóságának és egységének megőrzéséért. Halálakor 1879. május 9-én a kongregáció háromszáz házában csaknem kétezeröt száz nővér szolgált. Ha életére tekintünk, megértjük, miért mondható két legfőbb erényének a bizalom és a bátorság.

Szeretettel ajánljuk a róla szóló *Karolina* című filmsorozatunk elkészült három részét, melyek a Boldogasszony Iskolanővérek YouTube-csatornáján találhatóak.

Lobmayer M. Judit

Impresszum: Bizalom és bátorság – A Boldogasszony Iskolanővérek lapja • www.iskolanoverek.hu • Kiadja: Boldogasszony Iskolanővérek • A szerkesztőség címe: 1092 Budapest, Knéich utca 5 – 7. • Telefon: +36 1 215-9017 • E-mail: info@iskolanoverek.hu • Felelős kiadó: Lobmayer Ágnes M. Judit SSND • Alapító főszerkesztő: Lobmayer Ágnes M. Judit SSND • Főszerkesztő: Koncz Veronika • Arculat, layout: Katona Zsófia • A címlapfotón a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermekkar

Caroline (Sancta Maria in Ripa Campus, St. Louis, USA, alkotó: Marie Henderson)

HA SZERETNÉL RÉSZESE LENNI KÜLDETÉSÜNKNEK,

TÁMOGASD ADÓD EGY SZÁZALÉKÁVAL
A BOLDOGASSZONY ISKOLANŐVÉREK ALAPÍTVÁNYÁT!

1%

„Minden jó kicsiben kezdődik!”

Boldogasszony Iskolanővérek Alapítvány

18006245-1-43

BANKSZÁMLASZÁM: 11705008-20415286